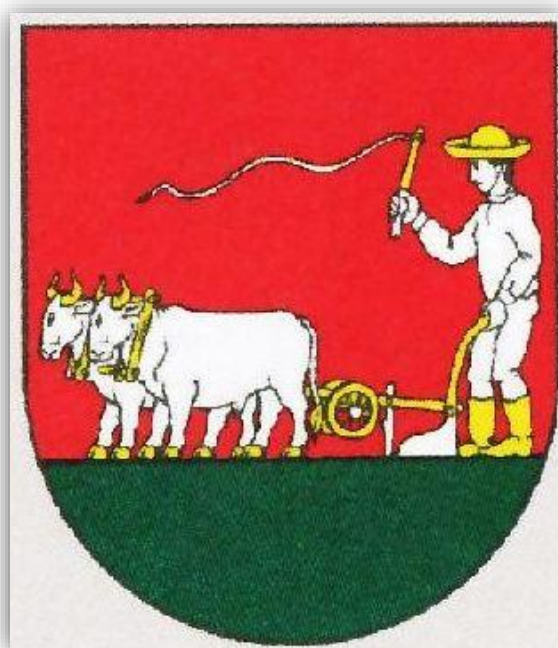

Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023 – 2032

Názov:	Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032
Územné vymedzenie:	obec Čierne nad Topľou
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PRO:	24.3.2023
Dátum platnosti:	od 01.01.2023 do 31.12.2032
Verzia ¹ :	1.1
Publikovaný verejne:	25.3.2023
Vypracoval:	Marianna Dvorjaková

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Čierne nad Topľou

erb obce 	vlajka obce
--	---

Základné údaje

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Vranov nad Topľou
Historický región:	Zemplín
Poloha stredu obce:	48°59'38s s.g.š. a 21°34'03s v.z.d
Nadmorská výška stredu obce:	154 m.n.m
Rozloha katastra:	8,34 km ²
Počet obyvateľov:	747
Hustota obyvateľstva:	89,57 obyv./km ²
PSČ:	094 34
Evidenčné číslo vozidiel:	VT

Oficiálne kontakty

Adresa:	Obecný úrad Čierne nad Topľou č. 232, 094 34 Bystré
Web:	www.ciernenadtoplou.sk
Email:	podatelna@ciernenadtoplou.sk
Telefón:	+421 57 48 84 160
IČO:	00 332 313

Poloha obce

Obsah

ÚVOD	5
Zámer spracovania Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032	6
ANALYTICKÁ ČASŤ	10
Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát	10
Analýza vnútorného prostredia	11
História	11
Prírodné pomery	12
Kvalita životného prostredia	12
Obyvateľstvo	14
Dopravná infraštruktúra	16
Technická infraštruktúra	16
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby	16
Školstvo, kultúra a šport	17
Administratívno-správne služby	18
Cestovný ruch	18
Finančná analýza	19
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	20
Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	20
Analýza vonkajšieho prostredia	21
Štrukturálne fondy v programovom období 2023-2032	22
STEEP analýza	25
Zhodnotenie súčasného stavu územia	26
SWOT analýza	26
Kľúčové faktory a disparity územia	35
STRATEGICKÁ ČASŤ	36
Strategická vízia a strategický cieľ obce	36
Stratégia rozvoja	37
PROGRAMOVÁ ČASŤ	40
Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí	40
Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov	41
Príprava projektov	41
REALIZAČNÁ ČASŤ	42
Akčný plán obce	43

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PRO	44
Stručný popis komunikačnej stratégie.....	44
System monitorovania a hodnotenia	45
FINANČNÁ ČASŤ	47
Indikatívny finančný plán	47
System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania.....	51
ZÁVER.....	51
PRÍLOHY	52
Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO.....	52
Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)	52
Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO	53
Príloha č. 4 - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Príloha č. 5 - Dohoda o partnerstve.....	54

ÚVOD

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program rozvoja obce Čierne nad Topľou“ s výhľadom do roku 2030 (PRO) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom obce Čierne nad Topľou sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Je to program cieľových opatrení, navrhnutý pre oživenie hospodárskeho, sociálneho, a environmentálneho rozvoja obce Čierne nad Topľou, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Vypracovaním Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

Východiskami pre formulovanie Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou boli:

- vízia obce Čierne nad Topľou,
- čiastkové vízie spracované pracovnými skupinami pre tvorbu PRO,
- analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia obce,
- analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre obec v oblastiach ekonomického rozvoja, ľudských zdrojov, sociálneho rozvoja, životného prostredia a technickej infraštruktúry,
- analýzy problémov identifikované pracovnými skupinami,
- stromy cieľov,
- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja PSK,
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Princíp tvorby PRO je založený na kvalitných a overených dátach. Je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových oblastiach a vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia, v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia ako aj vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách, aktivitách a rozvojových projektoch.

Zámer spracovania Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032
Forma spracovania	<p>Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032 (ďalej len „PRO 2023-2032“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanou Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov.</p> <p>PRO bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, zohľadňovať bude ciele a priority zakotvené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu budú:</p> <p>Za obec: Koordinátor riadiaceho tímu Vladislav Dvorjak - starosta obce Členovia riadiaceho tímu Mgr. Juraj Sabol - poslanec OcZ Ing. Daniel Dargaj - poslanec OcZ</p> <p>Za zhotoviteľa: Člen riadiaceho tímu Marianna Dvorjaková - externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PRO 2023-2032, - zostavenie Zámeru spracovania PRO, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickú vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania),

	<ul style="list-style-type: none"> - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PRO, - informovanie verejnosti o realizácii PRO, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PRO, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie. <p>Pre účely spracovania dokumentu budú zriadené 3 pracovné skupiny pre oblasť hospodárstva, sociálnych vecí a životného prostredia. Členovia pracovných skupín za obec budú nominovaní starostom obce, príp. obecným zastupiteľstvom. Členstvo v pracovných skupinách pre partnerské organizácie a pre zainteresovanú verejnosť budú ponúkané na báze dobrovoľnosti a so subjektmi, ktoré prejavia záujem o spoluprácu bude uzatvorená partnerská dohoda.</p> <p>Členovia hospodárskej pracovnej skupiny: Ing. Ondrej Matta Ján Straka</p> <p>Členovia sociálnej pracovnej skupiny: Rastislav Goga Ing. Ján Dvorjak</p> <p>Členovia environmentálnej pracovnej skupiny: Ing. Michal Dvorjak Anna Balogová</p> <p>Spracovanie PRO bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bude pravidelne informovaná o priebežných výstupoch prostredníctvom webovej stránky obce. <i>Názory verejnosti budú zozbierané formou dotazníkového prieskumu.</i></p>
Obdobie spracovania	1.6.2022 do 31.8.2022
Financovanie spracovania	Rozpočet obce

Zdroj: Weisová, Bernátová 2022, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PRO

Harmonogram spracovania PRO rok 2022 -2023													
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Úvod													
Analytická časť													

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Časť 4: Realizačná časť

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Časť 5: Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce/VÚC,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

Obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO.

Prílohy

- Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO
- Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)
- Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO
- Príloha č. 4 - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky
- Príloha č. 5 - Dohoda o partnerstve

Zdroj: vlastné spracovanie

ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť je založená na databáze informácií a ukazovateľoch. Obsahuje komplexné hodnotenie rozvojovej úrovne priestoru, disponibility rozvojového potenciálu obce (obyvateľstvo, miestne hospodárstvo, miestna samospráva s jej ekonomickými podmienkami, sociálna infraštruktúra, prírodné zdroje, technická infraštruktúra) a analýzu východiskovej situácie obce Čierne nad Topľou s väzbami na širšie územie, ako aj na legislatívu, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilitu verejných zdrojov a systému ich prerozdelenia. Určuje hlavné faktory rozvojového potenciálu a odhaduje budúci vývoj s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a faktorov rozvoja územia obce a jeho ľudí.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Formulár 4 (Ú8): Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Program odpadového hospodárstva obce	2016 -2026	Lokálna	Obecný úrad Čierne nad Topľou
Komunitný plán	2016-2026	Lokálna	Obecný úrad Čierne nad Topľou
Povodňová dokumentácia obce	Priebežne	Lokálna	Obecný úrad Čierne nad Topľou
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2016 - 2025	2016-2025	Regionálna	www.po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja – Zmeny a doplnky 2004	Od 2004	Regionálna	www.po-kraj.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	Národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020- návrh	2020	Národná	www.telecom.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2021	Od 2021	Národná	www.telecom.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	Národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačný program Slovensko 2021 - 2027	2021 - 2027	Národná	www.psk.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	Národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	Európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepcných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Formulár 5 (A1): Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Čierne nad Topľou Štatistický úrad SR Mestská a osobná štatistika Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.ciernenadtoplou.ocu.sk www.statistics.sk www.datacube.statistics.sk/TM1Web/TM1WebLogin.aspx www.datacube.statistics.sk/SODB/TM1WebLogin.aspx
Sociálna sféra	Obec Čierne nad Topľou Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.ciernenadtoplou.ocu.sk www.upsvar.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Čierne nad Topľou	www.ciernenadtoplou.ocu.sk
Zdravotníctvo	Obec Čierne nad Topľou	www.ciernenadtoplou.ocu.sk
A iné		www.zemplin.eu www.ciernenadtoplou.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Analýza vnútorného prostredia

História

Čierne nad Topľou leží v Hanušovskej pahorkatine v doline rieky Tople. Toto územie bolo už v čase príchodu Maďarov osídlené Slovanmi, ako o tom svedčia viaceré archeologické nálezy zo 7.-9. storočia. Súčasťou ranofeudálneho uhorského štátu sa stalo v 11.-12. storočia. Panovníci, aby si zaistili podporu cirkvi a šľachty, obdarúvali ich majetkami. V súvislosti s obdarúvaním šľachticov a cirkvi vznikli prvé písomné správy o dedinách už v 13. storočí.

O Čiernej nad Topľou nemáme z tohto raného obdobia správy, vieme však, že neskôr, na konci 14. storočia sa spomína ako súčasť hradného panstva Čičva. Prvá zmienka o dedine Čierne nad Topľou je z roku 1399, ďalej z roku 1402, keď sa Čierne nad Topľou a ostatné dediny stali po rozsudku palatína Štefana Bebeka trvalou súčasťou panstva Čičva. Túto skutočnosť potvrdil v roku 1410 aj kráľ Žigmund. Celé panstvo malo asi 45 dedín. Na panstve jestvoval hrad Čičva, opevnený kaštieľ v Skrabskom, mestčko Vranov s hradom. V 15. storočí rozsiahle panstvo Čičva zemepáni z praktických dôvodov rozdelili na menšie územné celky – Čičva, Vranov nad Topľou a Skrabské. Dedina Čierne nad Topľou patrila k panstvu Skrabské. Čierne nad Topľou v roku 1493 malo 8 sedliackych usadlostí, z čoho polovica, teda štyri, boli opustené. Tento úbytok obyvateľstva mal byť zapríčinený sťahovaním poddaných, epidémiami a pod.

V roku 1474 sa Čierne nad Topľou prvýkrát spomína pod slovenským názvom Čarnik v listine hodnovného miesta Leles. O majetok Čierne nad Topľou sa na prelome 15. a 16. storočí viedol spor medzi príslušníkmi rodiny z Rozhanoviec.

Čierne nad Topľou patrilo ako súčasť panstva Skrabské až do konca 16. storočia do vlastníctva ečedskej vetvy Bátorovcov.

16. storočie bolo v dejinách Uhorska zložité obdobie. Táto skutočnosť sa odrazila aj na rozvoji dediny Čierne nad Topľou, kde sa od roku 1493 do roku 1550 počet obyvateľov zväčšil štvornásobne. Podľa zachovaného urbára z roku 1550 Čierne nad Topľou bolo dedinou strednej veľkosti. Zapísaných je v ňom 16 sedliackych usadlostí. Ak na jednu usadlosť počítame priemerne 5-7 obyvateľov, potom v roku 1550 žilo 80-120 obyvateľov, čo bola na svoju dobu pomerne ľudnatá obec. Na výraznú majetkovú diferenciaciu obyvateľov dediny poukazuje aj majetkový súpis z roku 1557. Podľa tohto súpisu boli traja majitelia usadlostí, piati želiari, traja boli pre chudobu oslobodení od dane a jeden obyvateľ je označený ako iný, čo mohol byť kňaz, panský úradník, šľachtic a pod. Čierne je označené ako Carneek a ako zemepán sa uvádza Juraj Bátory.

17. storočie je charakterizované ako obdobie politického a hospodárskeho úpadku Uhorska. Bohužiaľ, je málo prameňov nato, aby sa posúdilo, ako sa celkový úpadok krajiny prejavil v mikroregióne obce Čierne nad Topľou.

Na začiatku 17. storočia došlo k zmene vlastníkov na panstvách. V roku 1635 Mikuláš Esterházy a jeho manželka Kristína založili Čierne nad Topľou a tiež iné dediny za 6000 zl. Tento majetok Od Bornemissu vykúpil až v roku 1653 Juraj Drugeth. V Čiernom nad Topľou sa nespomína ani krčma alebo mlyn, ani škola, ale spomína sa kostol, ktorý stál na okraji dediny. Bol murovaný, avšak nedostatočne udržiavaný a v roku 1629 bol spustnutý. Neskôr na jeho mieste postavili drevený kostol, ktorý slúžil ako modlitebňa pre tamojších evanjelikov. V roku 1625 a neskôr slúžili v Čiernom bohoslužby evanjelickí kazatelia z farského kostola v Skrabskom.

Prírodné pomery

Vo würme prolúviálne procesy vynášali na okraj poriečnej nivy Tople hlinité štrky uložené do malých vejárovitých foriem. Materiál bol ukladaný v koncových častiach svahov pred vyústením do nivy Tople. Na takomto würmskom kuželi leží centrálna a východná časť intravilánu obce. Hanušovská pahorkatina má charakter kotlinovej krajiny s dvoma výraznejšími krajinnými subtypmi – rovinatou nivou Tople a pahorkatinovým pohorím Slanských vrchov. Nadmorská výška v katastri sa pohybuje od 140m do 298 m. Najnižšie miesto je v južnej časti katastra pri ústí potoka Zlatníčok do Tople. Najvyššie položené miesto je v západnej časti územia, v oblasti Rúbanísk. Výškový rozdiel je 158 m. Územie je rozčlenené v reliéfe výraznými dolinami, úvalinovitými dolinami a úvalinami. Na strážach skláňajúcich sa k dolinám je sklon 5-14°, miestami aj viac. Klimaticky patrí Čierne nad Topľou do oblasti teplej, mierne vlhká s relatívne chladnou zimou. Priemerná ročná teplota je 8,8°C. Relatívna vlhkosť vzduchu má opačný chod ako teplota. V priemere ročne činí 77%. Priemerný ročný úhrn zrážok je 604mm. Najzriedkavejší je východný vietor (3,9%). Bezvetrie je počas 7,2% dní v roku. Z hľadiska klimatogeografickej typológie patrí do typu kotlinovej klímy a subtypu mierne teplej, mierne suchej klímy s veľkou inverziou teplôt. Zvyšky močiarnnej vegetácie sa zachovali pri Topli (zárasty steblovky vodnej). Poľnohospodárska pôda zaberá 574 ha čiže 69,8% rozlohy katastrálneho územia obce. Orná pôda zaberá 416 ha, 50,6%, zvyšok tvoria pasienky, lúky a ovocné sady. Poľnohospodárstvo v obci reprezentuje hospodársky dvor, patriaci pod Agrodružstvo Bystré. Areál dvora je v severnej časti intravilánu.

Kvalita životného prostredia

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia. Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti

právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Kvalitu ovzdušia resp. stav znečistenia ovzdušia v oblasti ovplyvňuje predovšetkým činnosť veľkých priemyselných zdrojov, ktoré sú tu lokalizované. Štruktúra priemyslu, ktorá je zastúpená predovšetkým chemickým a ďalším spracovateľským priemyslom, výrobou tepelnej a elektrickej energie, je charakteristická vysokou energetickou náročnosťou používaných technológií so značným únikom emisií, čo v konečnom dôsledku negatívne vplyva na kvalitu ovzdušia v jednotlivých oblastiach.

Z hľadiska znečisťovania ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami výrazne negatívny vplyv majú predovšetkým dva zdroje - Bukocel a.s. Hencovce a Chemes a.s. Humenné. U oboch znečisťovateľov ide v rozhodujúcej miere o emisie zo spaľovacieho procesu (kotelne na tuhé palivo- hnedé uhlie prachové, čiastočne ťažký vykurovací olej a drevný odpad v Bukoceli), ktoré je možné eliminovať zmenou paliva (plynofikácia). Hlavným problémom v prípade Bukocelu sú emisie organických látok merkaptánov a chlóru. Emisie uvedených škodlivín z hľadiska vplyvu na zdravie obyvateľstva a životné prostredie ako celok vymedzujú vyššie uvedené zdroje ako najväznejších znečisťovateľov ovzdušia na území celého kraja. V prípade Chemesu a.s. Humenné, ktorý tiež patril medzi významných producentov emisií organických látok, boli freóny a chlórované uhľovodíky (látky poškodzujúce ozónovú vrstvu) nahradené absorpčnými chladiacimi systémami čpavkovými.

Na celkovom znečistení ovzdušia sa podieľajú aj stredné a malé zdroje. Sú to predovšetkým emisie zo zdrojov, ktoré zabezpečujú dodávku tepla pre bytovo – komunálnu sféru, ale ich príspevky v porovnaní s veľkými priemyselnými zdrojmi sú značne menšie. Podiel týchto zdrojov na znečistení ovzdušia je závislý aj od stupňa plynofikácie obcí. K významným zdrojom znečistenia ovzdušia sa stále viac radí automobilová doprava. Obec je alokovaná na hlavnej dopravnej tepne regiónu.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona o odpadoch. Na zber zmesového komunálneho odpadu z domácností sa používajú 110 l nádoby a 1100 l maloobjemové kontajnery (MOK). Biologické odpady sa ukladajú v kompostéroch, kde dochádza k ich zhodnocovaniu. Ostatné komunálne odpady sa v závislosti od druhov odpadov zbierajú prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov alebo vriec. Zber jednotlivých druhov odpadu zabezpečuje zmluvná organizácia Kosit a.s.

Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov má od roku 2016 stúpajúcu tendenciu. V súlade so záväznou časťou Programu odpadového hospodárstva je potrebné zvýšiť úsilie samosprávy v osvetovej aktivite na podporu triedenia odpadov v domácnostiach, čo by pomohlo naďalej zvyšovať podiel zhodnocovaných odpadov.

Tabuľka č. 1 : Zber komunálneho a separovaného odpadu z domácností (2022)

Názov odpadu	Frekvencia zberu
Komunálny odpad	26x ročne (2-3 x do mesiaca)
Papier	2x ročne
Sklo	3x ročne
PET fľaše	8x ročne
Zmiešané plasty, PET fľaše	4x ročne
Pneumatiky	0
Tetrapak	0
Elektroodpad a kovové obaly	2x ročne

Nebezpečný odpad	0
------------------	---

Zdroj: Obec

Ochrana proti povodňam

Z hľadiska manažmentu povodí sa v katastri obce Čierne nad Topľou nachádzajú dve problémové lokality s potenciálom záplav. Jednou lokalitou je potok Brusné, druhou rieka Topľa. V oboch lokalitách sa nachádzajú objekty (domy, budovy, pozemky) ohrozené povodňami. Vhodným opatrením v záujme ochrany pred povodňami by mohlo byť spevnenie brehov balvanmi v uvedených problémových častiach obce.

Na miestnom potoku bolo v rámci celoslovenského projektu protipovodňových opatrení, podporovaného vládou SR, vybudované viaceré protipovodňové hrádzky. Tieto hrádzky plnia predovšetkým protieróziu funkciu, v menšej miere aj funkciu protipovodňovú (hoci hlavným zámerom ich výstavby bola práve protipovodňová funkcia). V podmienkach katastra obce Čierne nad Topľou boli v doterajšom období tieto hrádzky prospešné, keď sa im podarilo pri výdatnejších zrážkach zadržať časť objemu vody a znížiť prietoky na miestnych potokoch.

Obyvateľstvo

Obec Čierne nad Topľou má 747 obyvateľov (31.12.2022) s nepatrnou menšinou mužov. Obyvateľstvo má klesajúcu tendenciu.

Tabuľka č. 2 : Počet obyvateľov obce Čierne nad Topľou v rokoch 2018-2022 k 31.12.

	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyv.	763	755	761	749	747
Muži	380	373	376	376	373
Ženy	383	382	385	373	374

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

Z celkového počtu 757 obyvateľov (údaje podľa roku 2021) sa viac ako polovica hlási k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. K rímskokatolíckej cirkvi sa hlási 120 obyvateľov čím predstavuje druhé najzastúpenejšie náboženské vyznanie v obci. Okrem príslušníkov rôznych náboženských vyznaní v obci majú svoje zastúpenie aj občania bez vyznania.

Tabuľka č. 3: Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania a pohlavia

	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	50	70	120
Gréckokatolícka cirkev	8	11	19
Pravoslávna cirkev	0	1	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	303	281	584
Cirkev bratská	0	5	5
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	2	3
Bez vyznania	8	1	9
Nezistené	6	10	16
Spolu	376	381	757

Zdroj: SODB 2021

V obci je výrazne zastúpené obyvateľstvo so slovenskou národnosťou, no svoje zastúpenie tu majú aj rusínska a nemecká národnosť. Až u 12 občanov je nezistená národnosť.

Tabuľka č. 4: Obyvateľstvo podľa národnosti a pohlavia

	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	370	372	742
Rusínska	0	1	1
Nemecká	1	0	1
Iná	0	1	1
Nezistená	5	7	12
Spolu	376	381	757

Zdroj: SODB 2021

Dominantnú skupinu v obci predstavujú osoby ekonomicky aktívne v počte 351. V obci sa nachádza aj veľa nepracujúcich dôchodcov s celkovým počtom 200 osôb a takmer s rovnakým podielom aj závislých osôb. Najväčšiu skupinu zo závislých osôb predstavujú deti do 16 rokov v počte 103 osôb. Na rodičovskej dovolenke je 11 osôb. V obci sa nachádzajú aj osoby nezávislé a osoby závislé, nezistené.

Tabuľka č. 5: Obyvateľstvo podľa súčasnej ekonomickej aktivity a pohlavia

	Muži	Ženy	Spolu
Osoby ekonomicky aktívne	191	160	351
Osoby na rodičovskej dovolenke	0	11	11
Nepracujúci dôchodcovia	86	114	200
Ostatní nezávislí	3	0	3
Osoby závislé (spolu)	91	90	181
• deti do 16 rokov	48	55	103
• študenti stredných škôl	21	16	37
• študenti vysokých škôl	22	19	41
Ostatní závislí, nezistení	5	6	11
Úhrn obyvateľstva	376	381	757

Zdroj: SODB 2021

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Likvidácia pracovných miest v dôsledku transformačných a reštrukturalizačných procesov nebola kompenzovaná vytváraním nových pracovných miest v ozdravených častiach hospodárstva. Pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest.

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti v Prešovskom kraji zaznamenáva mierne klesajúci trend a ale jej súčasná úroveň je spolu s Košickým krajom najvyššia spomedzi ostatných krajov na Slovensku. Mierne zlepšovanie situácie je výsledkom priamych zahraničných investícií, ktoré sú hlavných zdrojom tvorby nových pracovných miest.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci pohybuje v rozmedzí 82 až 91. Miera nezamestnanosti sa teda v obci za ostatných 5 rokov pohybovala v rozpätí od 23,36 % (2013) do 25,93 % (2010 a 2012). V rozmedzí piatich rokov bolo vždy evidovaných viac mužských uchádzačov o zamestnanie ako ženských.

Tabuľka č. 6: Vývoj nezamestnanosti v obci

	2018	2019	2020	2021	2022
Evidovaní UoZ - muži	26	21	19	14	13
Evidovaní UoZ - ženy	15	18	12	18	14
Spolu	41	39	31	32	27

Miera nezamestnanosti v %	15,93	15,36	15,93	13,36	12,07
----------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Národný úrad práce (NÚP) ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. NÚP je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s NÚP vo Vranove nad Topľou, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Dopravná infraštruktúra

Čierne nad Topľou plní významnú dopravnú funkciu. Obyvatelia majú prístupné cestné, ako aj vlakové spojenie. Železničná stanica bola vybudovaná v polovici 20. storočia. Obec Čierne nad Topľou leží na štátnej ceste I/18. Dopravné spojenie obce s okolím zabezpečuje SAD. Obec má viacero autobusových zastávok. Zastavujú tu priame autobusové spojenia aj niektoré diaľkové linky. Cez obec prechádza železničná trať Prešov-Strážske-Humenné. Denne ňou premávajú osobné, zrýchlené a taktiež nákladné vlaky.

Technická infraštruktúra

Obec má spracovanú projektovú dokumentáciu stavby ČOV a kanalizácia v obci Čierne nad Topľou. Projektantom stavby je Ing. Marián Pekarovič. Realizácia stavby je povolená vydaným právoplatným stavebným povolením a obec sa bude uchádzať o financovanie z európskych a štátnych obecných dotačných schém.

Tabuľka č. 7: Vybavenie technickou infraštruktúrou v obci

vodovod	áno	elektrina, verejné osvetlenie	áno
kanalizácia	nie	mobilní operátori	áno
ČOV	nie	internet	áno
plyn	áno		

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

Za zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. Najbližšia ambulancia praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dorast a lekáreň sú v susednej obci Bystré. Stomatologická ambulancia sa nachádza až v meste Hanušovce nad Topľou. Ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najbližšie v okresnom meste Vranov nad Topľou, kde sú lokalizované aj nemocnice. Záchranná zdravotná služba a stanica Hasičského a záchranného zboru (pro-

fesionálnych hasičov) sídli taktiež vo Vranove nad Topľou. V obci funguje Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý má približne 21 členov. Tento zbor v prípade mimoriadnej udalosti v obci spolupracuje s profesionálnymi hasičmi. V obci sa nachádzajú dve predajne zmiešaného tovaru a dve pohostinstvá. Najbližší bankomat, pobočka banky a pobočka zdravotnej poisťovne sa nachádzajú v Hanušovciach nad Topľou. Najbližšia čerpacia stanica sa nachádza v obci Hlinné. V obci sa nachádza manikúra, kaderníctvo a opravy elektrických zariadení - chladničky, mrazničky, práčky, predaj a servis klimatizácii a servis plynových spotrebičov. Významným poskytovateľom sociálnych služieb v obci je samospráva. Dôchodcom poskytuje možnosť zakúpiť si obed v školskej jedálni materskej školy, pričom na tieto obedy poskytuje dôchodcom aj finančné príspevky.

Tabuľka č. 8: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2022)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Pošta	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárneň	nie	Čerpacia stanica	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Stanica opatrovateľskej služby	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Školstvo, kultúra a šport

Školstvo

V Čiernom nad Topľou sa nachádza materská škola a základná škola pre 1. – 4. ročník. Materská škola je jednotriedna, poskytujúca celodennú starostlivosť deťom od 2 do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. MŠ poskytuje deťom možnosť poldenného pobytu. Je umiestnená v účelovej budove spolu so školskou jedálňou. Ku škole prilieha záhrada s preliezkami a pieskoviskom. Základná škola je dvojtriedna. Je vybavená školským klubom detí. Žiaci navštevujú školskú jedáleň, ktorá sa nachádza v priestoroch MŠ. Do vyšších tried základnej školy dochádzajú žiaci z Čierneho nad Topľou do Základnej školy v Bystrom. Obidve školy ležia pri ihrisku južne od budovy obecného úradu. Škola vytvára čo najvhodnejšie personálne, materiálno-technické, bezpečnostné a hygienické podmienky na dosiahnutie splnenia cieľov a kľúčových kompetencií vytýčených pre primárne vzdelávanie. Od 1. ročníka majú žiaci možnosť pracovať s výpočtovou technikou. Edukačný proces v základnej škole zabezpečujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci – učiteľky pre 1. stupeň ZŠ, vychovávateľka, externí učitelia náboženskej výchovy, ktorí majú požadovanú odbornú a pedagogickú spôsobilosť.

Kultúra

Obecný úrad spravuje miestnu ľudovú knižnicu, ktorá disponuje vyše 2500 knižnými jednotkami. Obecný úrad zabezpečuje aj vysielanie obecného rozhlasu. Prenajíma kultúrno-spoločenskú sálu na rozličné kultúrne podujatia. V obci sa organizuje viacero kultúrnych akcií ako sú napr. Fašiangový ples, Stavanie mája, Medzinárodný deň detí, Dni obce, Furmanské preteky. Folklorne tradície rozvíja zmiešaná žensko-mužská folklórna skupina Vederko. Evanjelikom slúži veľký kostol, dokončený v roku 1977. Cirkev získala v reštitúcii späť aj priestory starej evanjelickej školy, ktoré teraz využíva pri práci cirkevného zboru. Rímskokatolíkom slúži Kostol Narodenia Panny Márie, ktorý bol postavený koncom 18. storočia a je zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok.

Šport

Nadalej sa udržiavajú bohaté tradície športového života. Najpopulárnejším športom v obci je futbal. Seniorskí futbalisti pôsobia v 5. lige, v severovýchodnej skupine. Zastrešuje ich TJ Šimonka Čierne nad

Topľou resp. v spolupráci so susednou obcou Vyšný Žipov novovytvorené občianske združenie KK Žipov Čierne. Okrem seniorov súťažne hrajú aj dorastenci a žiaci. V roku 1997 sa začala rozvíjať tradícia futbalového Memoriálu Jána Čurlíka, na pamiatku učiteľa a veľkého športovca. Futbalisti majú k dispozícii oplotené ihrisko s tribúnou, súčasťou sú šatne, sociálne zariadenia, posilňovňa, hostovská miestnosť a klub mladých. Popri futbale sa v obci súťažne hráva aj stolný tenis.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka č. 9: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Bystré
Sídlo pracoviska daňového úradu (finančnej správy)	Vranov nad Topľou
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Hanušovce nad Topľou
Sídlo Okresného súdu	Vranov nad Topľou
Sídlo Okresného úradu	Vranov nad Topľou
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Vranov nad Topľou

Zdroj: vlastné spracovanie

Cestovný ruch

Obec Čierne nad Topľou má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu hlavne na báze vidieckej turistiky a putovania na jednej strane a na druhej strane z hľadiska svojej lokalizácie.

RKC Slanské vrchy – Slanské vrchy majú charakter kľudovej zóny (potrebné uvedený stav rešpektovať) s vhodnými podmienkami pre letnú a zimnú turistiku v prírodnom prostredí. Vhodné vybavenostné zázemie predstavujú podhorské obce vhodné pre vidiecku turistiku. V súčasnosti je spracovaný projekt na vyhlásenie Slanských vrchov za CHKO.

RKC Busov – nachádza sa v severnej časti okresu Bardejov pozdĺž štátnej hranice s Poľskom a vzhľadom k rozvoju rekreačných aktivít na poľskej strane možno povedať, že fakticky prekračuje štátnu hranicu. Najväčšou devízou RKC je zachovalé prírodné prostredie s možnosťami zimného športovania. Atraktívnu ponuku územia dopĺňajú kultúrne pamiatky (MPR Bardejov, drevené kostolíky) či kúpeľné miesto Bardejovské kúpele.

RKC Domaša – tento RKC vytvára obalová krivka vodnej nádrže Domaša, zahŕňajúca v sebe strediská turizmu pri vodnej ploche i sídla s vidieckym turizmom. Vodná nádrž sa nachádza v atraktívnom prírodnom prostredí a vytvára výborné podmienky pre pobyt pri vode, vodné športy a letnú turistiku v okolitých lesoch. V nadväznosti na letné využitie rekreačného priestoru je potrebné do rekreačných aktivít zapojiť príľahlé sídla, pričom rozvoj rekreácie v nich spájať na osobitostiach pobytu v dedinskom prostredí.

RKC Východné Karpaty – je súčasťou trilaterálnej slovensko-poľsko-ukrajinskej medzinárodnej biosférickej rezervácie. V slovenskej časti rezervácie bol vyhlásený NP Poloniny. Územie RKC poskytuje vhodné podmienky pre vidiecku poznávaciu turistiku, ktorej rozsah sa rozšíri o príľahlú poľskú a ukrajinskú časť biosférickej rezervácie po sprevádzkovaní nových peších, hraničných priechodov. Kým na území biosférickej rezervácie Bukovské vrchy (Národný park Poloniny – priority ochrany prírody) sú možnosti cestovného ruchu obmedzené a výstavba športovo-rekreačných zariadení vo voľnej prírode

nežiaduca, sústava sídiel pozdĺž južného okraja CHKO má vhodné podmienky pre pobyt v horskom prostredí v spojení s agroturistikou.

RKC Vihorlat – územie je vymedzené pohorím Vihorlat a jeho predhoriami, pričom najkrajšiu časť zaberá CHKO Vihorlat. Rekreačia je sústredená do priestorov Chlmec – Porúbka (prímestská rekreačia mesta Humenné) a Sninské rybníky (prímestská rekreačná zóna pre Sninu, Stakčín). V severovýchodnej časti RKC sú vhodné podmienky pre turistiku v horskej krajine. Významnou atraktivitou sú drevené kostolíky – NKP. V obciach sú vhodné podmienky pre vidiecku turistiku.

Domaša - vodná nádrž je situovaná v atraktívnom prírodnom prostredí a poskytuje vhodné podmienky pre pobyt pri vode a vodné športy. V okrese Vranov nad Topľou je v priestore vodnej nádrže k dispozícii cca 2 550 lôžok a v súkromných chatách pre rodinnú rekreáciu je evidovaných 3 068 lôžok, v stanovených táboroch a ATC je 1 088 miest. Nevyhnutnou podmienkou pre udržanie ubytovacej kapacity je doriešenie zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania územia. V rámci RKC Domaša sa výrazne prejavuje sezónnosť, jedine stredisko Dobrá má vhodné podmienky pre zimnú rekreáciu - potrebné je sprevádzkovať existujúci vlek a realizovať umelé zasnežovanie.

Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky. Súčasťou programového rozpočtu budú teda aj zámery vyjadrené v tomto Programe rozvoja obce.

Prehľad majetku a zdrojov

Tabuľka č. 10: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2022 (eur)

AKTÍVA		PASÍVA	
Neobežný majetok spolu	703 718,18	Vlastné imanie	354 302,32
Dlhodobý nehmotný majetok	9 188,81	Výsledok hospodárenia	354 302,32
Dlhodobý hmotný majetok	523 800,01	- minulé roky	382 675,28
Dlhodobý finančný majetok	170 729,36	- účtovné obdobie	-28 372,96
Obežný majetok spolu	44 491,73	Závazky	39 382,57
Zásoby	321,94	Rezervy	0,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0,00	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	11 090,19
Pohľadávky	1 956,32	Závazky	
Finančné účty	42 213,47	Bankové úvery a ostatné	0,00
Časové rozlíšenie	254,31	Časové rozlíšenie	354 779,33

Zdroj: Záverečný účet obce za rok 2022

Analýza príjmov a výdavkov

Obec má vyrovnané hospodárenie.

Tabuľka č. 11: Štruktúra príjmov obce v roku 2022

	eur	Podiel na bežných príjmoch (%)	Podiel na celkových príjmoch (%)
Bežné príjmy celkom	396 077,00	100	90,82
Daňové príjmy	298 951,00	75,48	68,55
- podielové dane	277 333,00	70,02	63,59
- dane z nehnuteľností	13 128,00	3,31	3,01
- iné miestne dane a poplatky	8 490,00	2,14	1,95
Nedaňové príjmy	33 247,00	83,94	7,62
Granty a transfery			
Kapitálové príjmy celkom	26 018,00	-	5,97
Príjmové finančné operácie	14 000,00	-	3,21
Príjmy spolu	436 095,00	-	100

Zdroj: Záverečný účet obce 2022, upravené

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Na základe dotazníkového prieskumu boli vytvorené vstupy do SWOT analýzy a plánovaných investičných zámerov obce.

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

ČOV a kanalizácia – spracovaná projektová dokumentácia stavby, vydané právoplatné vodoprávne povolenie

Zníženie energetickej náročnosti Základnej školy – spracovaná projektová dokumentácia stavby, vydané právoplatné stavebné povolenie

Zberný dvor - spracovaná projektová dokumentácia stavby, vydané právoplatné stavebné povolenie

Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu rozvoja obce predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá pre Čierne nad Topľou predstavujú mestá Hanušovce nad Topľou (5. skupina centier osídlenia), Vranov nad Topľou (2b. skupina centier osídlenia), Giraltovec (5. skupina centier osídlenia) a Prešov (1a. skupina centier osídlenia).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

1. rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
2. rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
3. rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny

Z pohľadu rozvoja územia najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o.i.) severoslovenským koridorom, čiže najbližšie k Čiernemu nad Topľou v okolí Prešova. Z Prešova do Vranova nad Topľou smeruje rozvojová os II. stupňa.

Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom).

Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako

celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť Horného Zemplína by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava - Trnava - Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti zemplínskeho regiónu a do Vranova nad Topľou (okresu patriaceho z hľadiska výšky miery nezamestnanosti medzi najproblémovejšími okresy Slovenska) smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Rozvoj Prešovského kraja podľa národnej stratégie bude výrazne závislý od budovania technickej infraštruktúry. Výrazné zaostávanie je spôsobené najmä súčasnou slabou rozvinutosťou celého Východoslovenského kraja. Slabá rozvinutosť technickej infraštruktúry znemožňuje využívanie na rozvoj priemyslu, služieb a cestovného ruchu. Významným zdrojom nerovnováh bude aj v budúcnosti demografická skladba a populačný vývoj obyvateľstva.

Prešovský kraj je hospodársky najslabším regiónom na Slovensku. Relatívne silnými centrami boli okresy Poprad a Prešov. Zároveň sever a východ Prešovského kraja patria výkonnostne k najslabším regiónom SR. Ekonomickú situáciu robí problematickým aj demografický vývoj, kde je očakávaný vyšší rast počtu obyvateľov. Túto situáciu zrejme nebude tento kraj schopný riešiť z vnútorných zdrojov a bude odkázaný na vonkajšiu pomoc.

Podiel Prešovského kraja na Slovenskom HDP stále výrazne klesá. Počas rokov 1998 - 2006 poklesol z 9 % na 8,1 %, pričom tu bolo zamestnaných až 11,7 % zamestnancov na Slovensku. Multiplikátor HDP na zamestnanosti 0,72 najslabší a zároveň hlboko zaostáva za predposledným regiónom.

Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020 a 2021-2027

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov pre realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov, uvedených v časti „Indikatívny finančný plán“) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplnkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014-2020 mohlo Slovensko čerpať európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sa budú čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

- Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie (OP VaI)

- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)
- Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka,
- Rybné hospodárstvo.

V rámci Cieľa Európska územná spolupráca bude Slovensko čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Programy cezhraničnej spolupráce

- SK - CZ 2014-2020
- SK - AT 2014-2020
- PL - SK 2014-2020
- SK - HU 2014-2020
- ENI HU - SK - RO - UA 2014-2020

Programy nadnárodnej spolupráce

- Stredná Európa
- ETC Dunaj

Programy medziregionálnej spolupráce

- INTERREG
- ESPON
- INTERACT
- URBACT

Pre obec Čierne nad Topľou sú najvýznamnejším a najpravdepodobnejším zdrojom financovania rozvojových projektov v rámci EŠIF prostriedky z Programu cezhraničnej spolupráce PL-SK 2014-2020 a z Programu rozvoja vidieka 2014-2020.

Ich financovanie dobieha v rámci modelu 7+3 rokov aj do obdobia platnosti tohto PHSR (rok 2023). V prípade PPA je čerpanie z dôvodu pozastavenia čerpania Európskou úniou predĺžené dokonca o 5 rokov do roku 2025.

Program rozvoja vidieka 2014-2020 financuje rozvojové projekty obcí v rámci Opatrenia č. 7 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach. Oprávnenými žiadateľmi o podporu budú v rámci tohto Opatrenia najmä obce do 1 000 obyvateľov vrátane, pričom celková finančná alokácia na realizáciu Opatrenia č. 7 je 119 500 000,00 eur.

V rámci spomínaného Opatrenia č. 7 Programu rozvoja vidieka budú mať obce do 1 000 obyvateľov možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky cez štyri podopatrenia:

Podopatrenie 7.2. - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie

Popis operácie:

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou do-

pravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);

- zlepšenie vzhľadu obcí - úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Podopatrenie 7.3 - Podpora na širokopásmovú infraštruktúru vrátane jej budovania, zlepšovania a rozširovania, pasívnu širokopásmovú infraštruktúru a poskytovanie širokopásmového prístupu a elektronickej verejnej správy

Popis operácie:

- vytvorenie prístupu k širokopásmovému internetu prostredníctvom budovania prístupových sietí s rýchlosťou min. 30 Mbit/s, vrátane zariadenia verejne prístupného miesta;
- oprávnené budú projekty zavádzania tzv. "poslednej míle". Riešenie prístupových sietí bude nadväzovať na ukončenie prvej fázy výstavby regionálnych sietí, financovanej z OP II, resp. tam, kde už sú regionálne siete dostupné a je preukázané zlyhanie trhu;
- oprávnené sú činnosti, ktoré sa týkajú investícií do infraštruktúry širokopásmového internetu, napr.: * vytvorenie a zabezpečenie prístupu k širokopásmovej infraštruktúre vrátane zariadení na prenos a zber signálu (backhaul) a pozemných zariadení (napr. pevné, pozemné, bezdrôtové alebo satelitné technológie alebo kombinácie týchto technológií);
* budovanie pasívnej širokopásmovej infraštruktúry (napr. inžinierske siete, ako je kladenie káblových rozvodov a zapájanie iných sieťových prvkov, ako sú napr. neaktívne optické vlákna atď.) v súčinnosti s ostatnými infraštruktúrami (energetické, dopravné, vodné, kanalizačné siete atď.).

Podopatrenie 7.4 - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Popis operácie:

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry -napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátróv, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú / spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov - investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania - rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.;
- investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie vrátane investícií spojených s úsporou energie - len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

Podopatrenie 7.5 - Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Popis operácie:

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry - miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

-
Obec Čierne nad Topľou je členom Miestnej akčnej skupiny Slanské vrchy – Topľa.

Miestny rozvoj vedený komunitou je nástroj na zapájanie miestnych aktérov do rozhodovania o sociálnom, environmentálnom a ekonomickom rozvoji svojho územia. Je založený na princípe zdola-nahor a na znakoch metódy LEADER.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 6 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Starnutie obyvateľstva, migrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej oblasti
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny
Móda	Kontakt s obyvateľmi pomocou technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmeny vlády ako výsledok volieb

Zdroj: MDVRR 2021, vlastné spracovanie

Zhodnotenie súčasného stavu územia

SWOT analýza

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce a výsledkov dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

Formulár 7 (A5) - SWOT analýza a príklad dôležitých otázok

Silné stránky	Body	Slabé stránky	Body
<p>a) hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - existencia vhodných plôch pre budovanie a rozšírenie priemyselných / poľnohospodárskych zón, - dostatok pracovnej sily, ktoré sú k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky, - dobré klimatické podmienky na pestovanie teplomilných rastlín, - prechádzajúca cesta I. Triedy pre-pájajúca mesto Trebišov a Vranov nad Topľou, - výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Vranov nad Topľou, - rýchla dostupnosť krajského mesta Prešov, - prítomnosť železničnej dopravy v obci, - vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, - atraktívne prostredie na úpätí Slanských vrchov umožňuje rozvoj cestovného ruchu, - dobrá dostupnosť sídla v blízkosti cesty 1. triedy, - keďže obec nie je tranzitnou obcou, pre rozvoj pasívneho a aktívneho cestovného ruchu sú tu ideálne podmienky, - vhodné plochy pre rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu, - rozvinutá živočíšna a rastlinná výroba, - prítomnosť malých živnostníkov zameraných na poskytovanie služieb v oblasti zámočníctva, servisu spotrebnej elektroniky, dopravy a obchodu, - chýbajúce ubytovacie zariadenia cestovného ruchu,		<ul style="list-style-type: none"> - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít, - nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva, - chýba informačný systém na komunikáciu samospráva – podnikatelia – občania - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, - vysoká finančná zaťaženosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, - nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít, - nedostatočná podpora poľnohospodárskych podnikov, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií, - zlý technický stav hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva, - nízky počet podnikateľských subjektov, - žiadny podnikateľský subjekt so sídlom spoločnosti v katastri obce, - málo priestorov na podnikateľské účely, - zatiaľ nedostatočne rozvinutá technická infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu,	

<ul style="list-style-type: none"> - chýbajúce stravovacie zariadenia pre potreby cestovného ruchu, 			
<p>b) technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie, - dobré zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou, - vodojem s objemom 36 tis. Sk pokrýva potreby obce a hospodárskych subjektov, - NN sieť po komplexnej rekonštrukcii v roku 1996, - počet a kapacita trafostaníc v súčasných podmienkach umožňuje dostatočne pokryť potreby obyvateľov a ekonomických subjektov, - dostatočný počet bytových prípojok na pevnú linku T - com, - existencia nového domu smútku, - dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť, - existencia verejného osvetlenia po rekonštrukcii, - pokrytie signálom mobilných operátorov, - z funkčného hľadiska vyhovujúci systém regionálnej autobusovej a železničnej dopravy, - kompletná plynofikácia obce, - existencia verejného rozhlasu, - pokrytie dažďovou kanalizáciou na 50%, - dostupnosť informačnej siete Internet mimo vyučovacích hodín v budove základnej školy, 		<ul style="list-style-type: none"> - potrebná rekonštrukcia miestneho vodovodu, - zlý technický stav miestnych komunikácií, ktoré sú vplyvom poveternostných podmienok v značnom štádiu zvetrania, - analógová ústredňa neumožní potrebný rozvoj dátovej komunikácie, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov - hlavný vodný tok pretekajúci cez obec neregulovaným korytom, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce – obecný úrad, materská škola, - absencia splaškovej kanalizácie, - absencia ČOV, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia chodníkov popri väčšine komunikácií vo vlastníctve obce - popri hlavnej dopravnej a urbanizačnej osi, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nedostupnosť vysokokvalitných informačných služieb verejnými alebo súkromnými operátormi, - nízka penetrácia užívateľov internetu (v dôsledku vysokých cien), - absencia vysokorýchlostného internetu, 	
<p>c) životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompletná plynofikácia obce, - na vykurovanie sa zo 60% využíva hlavne zemný plyn naftový a 20 % elektrická energia, - prítomnosť pohoria a CHVU Slánske vrchy, - fungujúci systém odvozu a likvidácie TKO firmou OZÓN Hanušovce, - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - prírodné bohatstvo s lesmi, pasien- 		<ul style="list-style-type: none"> - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - absencia splaškovej kanalizácie, - nedobudovaná dažďová kanalizácia, - absencia ČOV, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu, - neregulované koryto vodného 	

<p>kami,</p> <ul style="list-style-type: none"> - existencia separovaného zberu v obci, - veľké plochy lesov vhodných na rekreáciu, - vysoká hustota vzácnych prírodných úkazov, 		<p>toku prechádzajúceho cez obec predstavuje nebezpečenstvo v čase privalových dažďov a v čase intenzívneho topenia sa snehu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť medzinárodnej cesty s nadmernou produkciou exhalátov a v zimných mesiacoch aj prachu z posypových materiálov, - negatívny stav priestranstiev v rámci intravilánu obce vo vlastníctve súkromných subjektov (pod a v okolí futbalového ihriska), - zlý stav lesných porastov, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - Bukocel a.s. Hencovce a Chemes a.s. Humenné predstavujú najväčších znečisťovateľov v okolí, - sídlo ekologicky záťažových prevádzok alokovaných v Košickom kraji – U.S. Steel, a.s. Košice, ako aj niekoľko cementárenských podnikov, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy, - existencia čiernych skládok, - absencia oddychovej zóny pre obyvateľov, 	
<p>d) sociálna oblasť a zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - opatrovateľská služba zabezpečená obcou v súčasnosti pre 3 osoby, - rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach, - dobrá dostupnosť zdravotníckeho zariadenia v susednej obci Bystré a Vyšný Žipov, 		<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb, - absencia klubu mladých, - nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb, - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - absencia domova dôchodcov, - absencia domova sociálnych služieb, - absencia klubu dôchodcov, - absencia ordinácie praktického lekára, 	

		<ul style="list-style-type: none"> - ekonomická situácia obyvateľstva zabraňuje častokrát potrebnú návštevu ordinácie praktického a následne špecializovaného lekára, - zdravotný stav obyvateľstva, 	
<p>e) školstvo a šport</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobré výchovno-vzdelávacie výsledky materskej školy, - zatiaľ dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti - kapacita 18 detí, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, - existencia futbalového ihriska, - existencia poľovníckych revírov, - výstavba nového ihriska v areáli materskej školy, 		<ul style="list-style-type: none"> - deficit v materiálno – technickom vybavení školy, - potreba zateplenia budovy materskej školy, - v dôsledku nízkej populácie v obci absentuje základná škola, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potreba výmeny okien na budove materskej školy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatok športových ihrísk v okolí školy, - pomalé zavádzanie informačných technológií do školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov, 	
<p>f) kultúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - dlhoročná história obce, tradície, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu v blízkosti obecného úradu s kapacitou 300 osôb, - pravidelné kultúrne akcie - Deň matiek, MDD, Úcta k starším, detský karneval, 		<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - absencia kultúrnych spolkov, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociál- 	

		<ul style="list-style-type: none"> - ných zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce, 	
<p>g) cestovný ruch a public relation</p> <ul style="list-style-type: none"> - bohaté kultúrne dedičstvo, - prírodné krásy v okolí obce, - CHVU Slanské vrchy, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - početné množstvo turistických chodníkov, - existencia poľovníckeho revíru, 		<ul style="list-style-type: none"> - málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce. 	
Spolu		Spolu	

<p>Príležitosti</p> <p>a) hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, - existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva, - maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok, - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť vstupu zahraničných investorov do existujúcej infraštruktúry, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	Body	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania, 	Body
---	-------------	--	-------------

<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - zahraničné investície, - podpora rozvojových investícií, - vybudovanie diaľnice Bratislava - Košice severnou trasou, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávací a kultúrny turistika), - zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva môže byť hybnou silou rozvoja podnikateľských aktivít, 			
<p>b) technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu, - rekonštrukcia mostov a lávok, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách, - rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - zriadenie vysokorýchlostného Internetu DSL, prípadne WI – FI, ktorý by bol významným pozitívnym prvkom pri hľadaní si zamestnania a rozvoji podnikateľských aktivít, - rekonštrukcia miestneho vodovodu a eliminácia jeho stratovosti, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojok do novej IBV, - výstavba cestnej komunikácie s potrebnými parkovacími plochami, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, 		<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, 	

<ul style="list-style-type: none"> - existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v obci, - vybudovanie severnej diaľničnej siete Bratislava - Prešov - Košice, 			
<p>c) životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava verejných plôch, - výstavba oddychovej zóny, - výstavba bioskládky, - zabezpečiť separovaný zber v celej obci, - maximálne rozšírenie separovaného zberu o viaceré komodity, - úprava pozemkov vo vlastníctve súkromných vlastníkov, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - regulácia koryta potoka, - spustenie ČOV, - dobudovanie miestnej dažďovej kanalizácie, - výstavba splaškovej kanalizácie, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitatívnych cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - regulácia koryta miestneho potoka, - výstavba chodníkov popri miestnych komunikáciách, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce, - výstavba športovo – rekreačného areálu v obci, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - obnoviteľné zdroje energie – geotermálna energia, energia biomasy, veterná energia, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 		<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami. - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok, 	

<p>d) sociálna oblasť a zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zlepšenie sociálneho povedomia rómskeho etnika, - zabezpečenie detskej lekárky aspoň 1 x týždenne do obce, - rozšírenie opatrovateľskej služby, - zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 		<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, 	
<p>e) školstvo a šport</p> <ul style="list-style-type: none"> - ďalšie zavádzanie výpočtovej techniky do školy - zvýšenie počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov, - koordinácia výchovy a vzdelávania so všetkými odbornými inštitúciami, - výstavba oddychovej a športovej zóny v obci, - zefektívnenie spolupráce s okresným mestom na regionálnej úrovni, - úprava turistických chodníkov, - výstavba cyklistických chodníkov, - rekonštrukcia futbalového ihriska, - podpora záujmových krúžkov zo strany obce, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, 		<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, 	

<p>f) kultúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia kultúrneho domu, - oživenie "Folklórneho kultúrneho leta", - výstavba infraštruktúry pre uskutočňovanie kultúrnych slávností - pódium s príslušenstvom, - usporadúvanie Dňa obce, - rozvinúť kultúrne povedomie a tradície pri rómskej mládeži, - spracovanie ročného programu kultúrnych podujatí, - usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky o obci, - každoročné folklórne slávnosti, - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - výstavba izby folklóru a zvyklostí obce, - výstavba remeselného dvora, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimedialných propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, 		<ul style="list-style-type: none"> - nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu. 	
<p>g) cestovný ruch a public relation</p> <ul style="list-style-type: none"> - možnosť rozvíjať agroturistiku, - organizovanie každoročného výstupu na vrch Šimonka, - výstavba cykloturistických trás, - výstavba oddychovej zóny v obci, - možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí - možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov, - vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít, - výstavba rekreačného zariadenia v majetku obce, - výstavba rekreačného príslušenstva pri rekreačnom zariadení, - spracovať multimedialne propagačné materiály obce v rôznych jazykových mutáciách, - zefektívnenie spolupráce 		<ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť CHVU výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci, - nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít, - náročné získavanie úverových zdrojov, - neochota ľudí investovať a započat podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu, - zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov, - predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti poznávacej turistiky, športovej a pobytovej turistiky, 	

s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU - rozvíjať rodinnú rekreáciu, - vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR,	
Spolu	

Spolu	

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: *Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012*

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja

- zvýšenie atraktivity územia mikroregiónu
- nárast počtu nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva
- skvalitnenie životného prostredia
- zachovanie kultúrno-historického dedičstva
- zvýšenie dostupnosti sociálnych a zdravotných služieb
- vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb
- rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života
- podpora rozvoja poľnohospodárstva a agroturistiky
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva

Hlavné disparity rozvoja

- emigrácia obyvateľstva - z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky služieb a možností seberealizácie
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby - z dôvodu nevýhodnej periférnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- slabá ponuka pracovných príležitostí - stredne veľká obec, nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva - obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- nízka úroveň miezd - úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- slabo vybudovaná sociálna infraštruktúra - obec nemá poštu
- slabo vybudovaná technická infraštruktúra – obec nemá kanalizáciu, ČOV
- nedostatok sociálnych a zdravotných služieb
- nedostatočná kvalita ľudských zdrojov a spoločenského života

STRATEGICKÁ ČASŤ

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne, či už z hľadiska strednodobého alebo dlhodobého horizontu. Východiská pre prognózy budúceho vývoja sú prezentované v rôznych strategických dokumentoch národnej úrovne. Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2020 naplniť a pre tieto ciele stanovuje aj ukazovatele na ich hodnotenie. Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

1. **Inteligentný rast** – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. **Udržateľný rast** – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. **Inkluzívny rast** – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Stratégiu Európa 2020 aplikujú všetky členské štáty Európskej únie, teda aj Slovensko. Navyše, na podporu jej aplikácie a v záujme zlepšenia hospodárskej výkonnosti jednotlivých členských štátov vydáva Európska komisia pre tieto štáty rôzne odporúčania. Slovensko dostalo odporúčania na zlepšenie stavu v oblasti verejných financií, daní, trhu práce, vzdelávania a odbornej prípravy, sieťových odvetví, podnikateľského prostredia a efektívnosti verejnej správy. Stratégia Európa 2020 sa premieňa aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015 – 2022 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Čierne nad Topľou:

Obec Čierne nad Topľou je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickkej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015 – 2022. **Strategickým cieľom** rozvoja obce je

„vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektoru a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Prešovského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí (PO) na dosiahnutie cieľa – vytvoríť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na pozatkoch založenú ekonomiku:

- PO 1 – Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,
- PO 2 – Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,
- PO 3 – Štrukturálne zmeny,

- PO 4 – Poznatkovo orientovaná ekonomika,
- PO 5 – Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorit v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôbené podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie regionálneho rozvoja sú v PRO zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PRO Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Čierne nad Topľou stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

Hospodárska oblasť – táto prioritná oblasť pozostáva z dvoch priorit: technická infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, NN sieť, verejné osvetlenie, rozhlas a pod.) a partnerská spolupráca (spolupráca s okolitými obcami, s partnerskými obcami ako aj cezhraničná spolupráca).

Sociálna oblasť – prioritná oblasť pozostávajúca z troch rozvojových priorit: verejné priestory a administratívne služby (rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, zlepšovanie poskytovaných administratívnych služieb a pod.), sociálna infraštruktúra a služby (podpora budovania, príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci a pod.) a školstvo, kultúra a šport (výstavba/rekonštrukcia školských, kultúrnych a športových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).

Environmentálna oblasť – tretia prioritná oblasť pozostáva z dvoch rozvojových priorit: odpadové hospodárstvo (skvalitňovanie triedeného zberu odpadov a boj proti čiernym skládkam) a ochrana životného prostredia a majetku (budovanie protipovodňových opatrení).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorit, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňovať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 8 (S2) - Hierarchia cieľov v štruktúre strategického dokumentu

V í z i a						
1. Prioritná oblasť - Hospodárska		2. Prioritná oblasť - Sociálna				3. Prioritná oblasť - environmentálna
Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	Technická infraštruktúra	Sociálna oblasť a zdravotníctvo	Školstvo a šport	Kultúra	Cestovný ruch a public relations	Životné prostredie
<p>Opatrenia:</p> <p>1.1 Podpora malého stredného podnikania zo strany obce</p> <p>1.2 Podpora tradičných odvetví priemyslu</p>	<p>1.3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry</p> <p>1.4 Rozvoj občianskej infraštruktúry</p>	<p>Opatrenia:</p> <p>2.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu</p> <p>2.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb</p>	<p>2.3 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry</p> <p>2.4 Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu</p>	<p>2.5 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni</p> <p>2.6 Organizačné zabezpečenie</p> <p>2.7 Propagácia v oblasti kultúry</p>	<p>2.8 Účinná propagácia obce</p> <p>2.9 Rekreačno - relaxačné zázemie obce</p> <p>2.10 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu</p>	<p>Opatrenia:</p> <p>3.1 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom</p> <p>3.2 Informovanosť a poradenstvo</p> <p>3.3 Ochrana a racionálne využívanie vôd</p> <p>3.4 Ochrana ovzdušia</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Zápis o verejnom prerokovaní strategického dokumentu

Názov dokumentu: Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032

Pripomienkovanie realizoval: odborný útvar samosprávy

Termín pripomienkovania: 1.Q.2023

Oznam uverejnený: verejná tabuľa obce

Text dokumentu k dispozícii: web obce

Spôsob doručenia pripomienok: do schránky, e-mailom

Priamo oslovené subjekty: členovia obecného zastupiteľstva, zamestnanci obce, mimovládne organizácie a pod.

Počet pripomienok: celkový počet: 13 akceptované: 12

Zápis vypracoval: Anna Balogová, dňa 1.4.2023

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Konkrétne projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „Projekt“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú uvedené ako „Aktivita“.

Formulár 10 (P1) - Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť/oblasť
1. 1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	Projekt 1.1.1 Dobudovanie osvetlenia miestneho cintorína	Hospodárska – technická infraštruktúra
	Projekt 1. 1.2 Rekonštrukcia mostov, lávok a brehov miestneho potoka	Hospodárska – doprava
1. 2 Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce	Projekt A 2.1. 1 Rozšírenie vodovodu pre IBV	Hospodárska – partnerská spolupráca
	Aktivita A 2.2 Územný plán obce – aktualizácia – informovanie verejnosti	Komunikácia s verejnosťou
2.1 Úprava verejných priestranstiev a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov	Projekt 2.1.1. Vybudovanie športového areálu	Sociálna – verejné priestory a administratívne služby

	Projekt 2.1.2 Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu	Sociálna - kultúra/ informovanie verejnosti
2.2 Zlepšovanie poskytovaných verejných služieb a podpora rozvoja informačnej spoločnosti		Sociálna – verejné priestory a administratívne služby
2.3 Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov		Sociálna – sociálna infraštruktúra a služby
2.4 Skvalitnenie materiálovo technického vybavenia školských zariadení		Sociálna – školstvo, kultúra a šport
2.5 Podpora spoločenského a kultúrneho života		Sociálna – školstvo, kultúra a šport
2.6 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia		Sociálna – školstvo, kultúra a šport
3.1 Podpora zhodnocovania odpadov		Environmentálna – odpadové hospodárstvo
3.2 Boj proti čiernym skládkam		Environmentálna – odpadové hospodárstvo
3.3 Prevencia pred živelnými pohromami		Environmentálna – ochrana ŽP a majetku

Zdroj: vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PRO. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PRO obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PRO obce boli stanovené ako nulové v roku 2015, cieľové hodnoty boli stanovené pre rok 2020.

Príprava projektov

Formulár (P3) - Formulár pre prípravu projektov

Základné údaje o projektovom zámere č. 1	
Názov projektu	Zníženie energetickej náročnosti ZŠ
Garant	Obec Čierne nad Topľou
Kontaktná osoba garanta	Vladislav Dvorjak, starosta obce
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Mgr. Alena Mitrášová (riaditeľka ZŠ)
Začatie a ukončenie projektu (od ..... do .....)	Január 2025 – december 2025
Stav projektu pred realizáciou	Budova v zlom technickom stave, prevádzka energeticky náročná, spracovaná PD a vydané povolenie na realizáciu stavby

Cieľ projektu	Modernizácia a zvýšenie energetickej efektívnosti budovy						
Výstupy	Zlepšenie energetickej efektívnosti verejných budov – zníženie verejných výdavkov						
Užívatelia	Žiaci ZŠ Pracovníci ZŠ Obyvatelia obce						
Indikátory monitoringu	Zníženie verejných výdavkov						
Zmluvné podmienky	VO - výber dodávateľa						
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu					Termín (mesiac/rok)	
Kontrola aktuálnosti projektu	Obecný úrad					2023	
Príprava projektovej dokumentácie	Ing. Chamaj					2023	
Vydanie stavebného povolenia	Odbor výstavby					2023	
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Martin Chovanec					2024	
Výber dodávateľa, podpis zmluvy	Ing. Slobodová					2024	
Realizácia projektu	Dodávateľ stavby					2025	
Kolaudácia	Obecný úrad					2026	
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2023	20 000	15 000	0	0	5 000	0
Realizácia projektu	2012	300 000	255 000	45 000	0	0	0
Spolu		320 000	270 000	45 000	0	5 000	0

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PRO.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Formulár (R6) - Akčný plán

Akčný plán pre oblasť zdravotníctva v Prešovskom samosprávnom kraji			
Priorita 1 – Financovanie zdravotníctva			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie 1.1 Zlepšiť efektívne využívanie finančných prostriedkov			
Aktivita 1.1.1 Pravidelne organizovať stretnutia s predstaviteľmi subjektov poskytujúcich zdravotnú starostlivosť. Spoločne formulovať návrhy na riešenie problémov s financovaním zdravotníckych služieb v kraji. Návrhy realizovať a vyhodnocovať.	každý rok od 2023	Prešovský samosprávny kraj	0
Aktivita 1.1.2 Pravidelne organizovať stretnutia so zdravotnými poisťovňami. Vypracovať návrh na zlepšenie efektívnosti zdravotníckych služieb (zlepšenie manažmentu pacienta, obmedzenie duplicitných výkonov). Návrhy realizovať a vyhodnocovať.	každý rok od 2023	Prešovský samosprávny kraj, zdravotné poisťovne	0
Opatrenie 1.2 Zvýšiť objem finančných prostriedkov			
Aktivita 1.2.1 Aktualizovať zásobník projektov z mimorozpočtových zdrojov. Podporovať a realizovať projekty na získanie mimorozpočtových financií pre rozvoj zdravotníctva.	2023-2027	Prešovský samosprávny kraj	kofinancovanie 5%
Aktivita 1.2.2 Zaviesť dotačný systém XYSK pre podporu rozvoja zdravotníckych služieb a zdravotných programov v záujme stratégie a priorít rozvoja zdravotníctva v XYSK pre zdravotnícke zariadenia v kraji (s definovanými kritériami, každoročne aktualizovanými).	od roku 2023	Prešovský samosprávny kraj	ročný plán dotácie

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PRO

Partnermi pri realizácii PRO sú najmä obyvatelia obce. V úvodnej fáze prípravy dokumentu bol vypracovaný i dotazník, ktorý bol samosprávou distribuovaný do domácností a ktorý bol taktiež zverejnený na web stránke obce ako online formulár. Obyvatelia boli aj takto prizvaní do procesu spracovania a zúčastnili sa tiež verejných stretnutí, kde komunikovali svoje požiadavky a podieľali sa tak na definovaní silných a slabých stránok svojej obce. V závere procesu spracovania aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PRO. Rovnako boli prizvaní ku konzultácii jednotlivých častí strategického dokumentu aj poslanci a zamestnanci OcÚ.

Vypracovaním a schválením tohto programu rozvoja obce plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi.

Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo**. Výkonným orgánom PRO na úrovni obce je jej **starosta**. Ten zodpovedá za systém riadenia PRO, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci.

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča rozšíriť kompetencie Komisie správy majetku a rozvoja obce tak, aby táto fungovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PRO, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PRO a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod. Samospráva tak bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PRO budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z európskych štrukturálnych fondov) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie

uprednostňujú najmä obecný rozhlas a úradnú tabuľu. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PRO prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa náležitostí a realizácie tohto Programu rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PRO a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení.

Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu rozvoja obce sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PRO bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PRO bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár (R5) - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2023 – 2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2023	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHSR a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	v roku 2023	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti		na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a.p.

Zdroj: vlastné spracovanie

Monitorovanie a hodnotenie

Správa o plnení akčného plánu obce Čierne nad Topľou k 31.12.2022 bola spracovaná v zmysle Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čierne nad Topľou na obdobie 2023-2032, časť 3.2. Implementácia, a smernice SM-1/2008 o strategickom plánovaní obce Čierne nad Topľou, čl.6-7. Cieľom monitoringu Akčného plánu obce Čierne nad Topľou je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHSR obce počas celého obdobia platnosti dokumentu v rokoch 2023-2032. Tieto údaje sú k dispozícii pre samosprávu a širokú verejnosť.

Akčný plán obce Čierne nad Topľou je zoradený podľa priorít, oblastí a opatrení. Ku každému opatreniu je priradený garant – odborný útvar obecného úradu, ktoré úlohou je zabezpečiť realizáciu navrhnutých aktivít a monitorovať ich plnenie. Odpočet aktivít v akčnom pláne je spracovaný z pohľadu obce Čierne nad Topľou, v niektorých prípadoch je ako realizátor danej aktivity uvedený iný subjekt (investor, prevádzkovateľ, partnerská inštitúcia a pod.) V akčnom pláne sú vymenované aktivity bežného, kapitálového a podporného charakteru v časovom slede. Ide o aktivity, ktoré je potrebné realizovať v ďalšom období. Akčný plán je spracovaný na základe údajov v schválenom rozpočte obce, schválených strategických dokumentoch mesta a údajov odborných útvarov obecného úradu Čierne nad Topľou.

Aktuálna verzia akčného plánu je na webovej stránke mesta www.ciernenadtoplou.sk.

Pripomienky k akčnému plánu mesta je možné zaslať e-mailom na adresu podatelna@ciernenadtoplou.sk

Ďalší monitoring akčného plánu sa uskutoční ku dňu 30.6.2024

FINANČNÁ ČASŤ

Indikatívny finančný plán

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032 budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet mesta (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššie územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina projektov bude mať viaczdrojové financovanie.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z.z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v § 4:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z Európskej únie určené

- a) hospodársky zaostalým regiónom, ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie,
- b) regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia.

Formulár (F5) – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Spolu
I. Hospodárska politika – oblasť	0,4	0,6	0,2	0,475	0,5	0,5	0,4	0,3	3 375 mil. €
II. Sociálna politika – oblasť	0,4	0	0,3	0,5	0,6	0,4	0	0,8	3 mil. €
III. Environmentálna politika – oblasť	0	1,1	0,2	0,8	0,75	1,1	0,2	0,3	4 450 mil. €

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár (F6) - Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce Čierne nad Topľou

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
							Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom				
I. Hospodárska politika					3 375 000 €	3 375 000 €	511 250 €	2 863 750 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.1	1.2.1 Cestná komunikácia – výstavba a oprava, parkoviská, rigoly	2112 Miestne komunikácie	2 km miestnej komunikácie	2029	600 000	600 000	45 000	555 000				
	1.2.2 Chodníky – výstavba pri ceste I/18	2112 Miestne komunikácie	1 km	2029	200 000	200 000	30 000	170 000				
	1.2.3 Výstavba mosta cez potok Brusník	2141 Mosty a nadjazdy	1 most	2023	150 000	150 000 €	7 500	142 500				
	1.2.4 Rekonštrukcia cestných rigolov	2112 Miestne komunikácie	500 m	2024	150 000	150 000 €	7 500	142 500				
Opatrenie 1.2	1.3.1 Kultúrny dom – zníženie energetickej náročnosti	1261 Budovy na kultúru a verejnú zábavu	1 kuchyňa	2027	850 000	850 000	52 500	797 500				
Opatrenie 1.3	1.4.1 Zriadenie múzea/ izby ľudovej kultúry	1261 Budovy na kultúru a verejnú zábavu	150 m2	2024	50 000	50 000 €	7 500	42 500				
	1.4.2 Výstavba exteriérového pódia	1261 Budovy na kultúru a verejnú zábavu	1 prestrešené pódium	2024	75 000	75 000	11 250	63 750				
Opatrenie 1.4	1.5.1 Výstavba komunikácií a inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV	2 Inžinierske stavby	200 m inžinierskych sietí	2028-2030	1 200 000	1 200 000	250 000	950 000				
Opatrenie 1.5	1.6.1 Kamerový systém – rozšírenie	2224 Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	20 kamier	2027	50 000	50 000	50 000	0				
	1.6.2 Rozšírenie verejného rozhlasu	2224 Miestne elektrické a tele-	200 m	2024	50 000	50 000	50 000	0				

		komunikačné rozvody a vedenia											
II. Sociálna politika					3 000 000 €	3 000 000 €	1 467 500 €	1 482 500 €	0 €	0 €	0 €	50 000 €	
Opatrenie 2.1	2.1.1 Zníženie energetickej náročnosti športovej budovy	2412 Ostatné športové a rekreačné stavby	250 m2	2028	300 000	300 000	15 000	285 000					
	2.1.2 Základná škola – zníženie energetickej náročnosti	1263 Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	450 m2	2029	500 000	500 000	75 000	425 000					
Opatrenie 2.2	2.2.1 Výstavba bytov bežného štandardu	1122 Trojbytové a viacbytové budovy	13 bytov	2027-2028	1 300 000	1 300 000	1 300 000						
	2.2.2 Turistický a náučný chodník	2412 Ostatné športové a rekreačné stavby	3 km	2027-2028	150 000	150 000	22 500	127 500					
	2.2.3 Cyklochodníky	2412 Ostatné športové a rekreačné stavby	2 km	2026-2030	650 000	650 000	50 000	600 000					
Opatrenie 2.3	2.3.1 Rekonštrukcia modernizácia domu smútku	1272 Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	1 dom smútku	2022	50 000	50 000	5 000	45 000					
	2.3.2 Rozšírenie plochy cintorína	1272 Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	5000 m2	2029	50 000	50 000						50 000	
III. Environmentálna politika					4 450 000 €	4 450 000 €	567 500 €	3 832 500 €				50 000 €	
Opatrenie 3.1	3.1.1 Výstavba work outového ihriska	2412 Ostatné športové a rekreačné stavby	I ihrisko	2023	50 000	50 000	5 000	45 000					
	3.1.2 Výstavba ČOV a kanalizačnej siete	2223 Miestne kanalizácie	800 obyvateľov	2025-2027	3 400 000	3 400 000	400 000	3 000 000					
Opatrenie 3.2	3.2.1 Protipovodňové opatrenia na miestnych potokoch	2420 Ostatné inžinierske stavby, i.n.	250 m	2022	200 000	200 000	10 000	190 000					
	3.2.2 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2224 Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	150 osvetľovacích bodov	2028	50 000	50 000						50 000	
Opatrenie 3.3	3.3.1 Výstavba zberného dvora a obecnej kompostárne do 100 t	2420 Ostatné inžinierske stavby, i.n.	600 m2	2025-2027	500 000	500 000	30 000	470 000					

	3.3.2 Likvidácia čiernych skládok	2420 Ostatné inžinierske stavby, i.n.	100 t odpadu	2027	100 000	100 000	100 000				
Opatrenie 3.4	3.4.1 Výstavba oddychovej zóny	2412 Ostatné športové a rekreačné stavby	1000 m2	2023	50 000	50 000	7 500	42 500			
Opatrenie 3.5	3.5.1 Inštalácia slnečných kolektorov na verejné budovy	2420 Ostatné inžinierske stavby, i.n.	100 m2	2020	100 000	100 000	15 000	85 000			
Celkom					10 825 000 €	10 825 000 €	2 546 250 €	8 178 750 €			100 000 €

Zdroj: vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PRO bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce. Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov je upravená pre potreby obce.

ZÁVER

Formulár (Z1) - Schválenie PRO

Schválenie PRO	
Dokument	<p><u>Názov:</u> Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032</p> <p><u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja</p>
Spracovanie	<p><u>Forma spracovania:</u> spracovanie PRO vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov</p> <p><u>Obdobie spracovania:</u> dokument bol vypracovaný v mesiacoch november 2022 – február 2023</p> <p><u>Riadiaci tím:</u> riadiaci tím pozostával z 3 členov a v procese spracovania mal 5 pracovných stretnutí</p> <p><u>Pracovné skupiny:</u> hospodárska pracovná skupina mala 3 členov a 3 pracovné stretnutia, sociálna pracovná skupina mala 3 členov a 3 pracovné stretnutia, environmentálna pracovná skupina mala 3 členov a 5 pracovné stretnutia</p> <p><u>Externá odborná spolupráca:</u> Marianna Dvorjaková</p> <p><u>Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou:</u> zhromaždenie občanov</p> <p><u>Náklady na spracovanie:</u> 600 Eur</p>
Prerokovanie	<p><u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy:</u> 24.3.2023</p> <p><u>Verejné pripomienkovanie:</u> november 2022 – február 2023</p>
Schválenie	<p><u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2023-2032.“</p>

Zdroj: Weisová, Bernátová: *Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012*

PRÍLOHY

Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO

Riadiaci tím

Za obec:

Koordinátor riadiaceho tímu

Vladislav Dvorjak - starosta obce

Členovia riadiaceho tímu

Mgr. Juraj Sabol - poslanec OcZ

Ing. Daniel Dargaj - poslanec OcZ

Za zhotoviteľa:

Člen riadiaceho tímu

Marianna Dvorjaková - externý odborník

Členovia hospodárskej pracovnej skupiny:

Ing. Ondrej Matta

Ján Straka

Členovia sociálnej pracovnej skupiny:

Rastislav Goga

Ing. Ján Dvorjak

Členovia environmentálnej pracovnej skupiny:

Ing. Michal Dvorjak

Anna Balogová

Partneri

Starostovia obcí v rámci Združenia obcí Bučky

MAS Slanské vrchy Topľa

Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

Komunitný plán obce Čierne nad Topľou

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR

Operačné programy 2014-2020, Operačný program Slovensko 2021-2027

Partnerská dohoda 2014-2020
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2016-2023
Povodňová dokumentácia obce Čierne nad Topľou
Program odpadového hospodárstva obce Čierne nad Topľou
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 - návrh
Stratégia Európa 2020
Štatistický úrad Slovenskej republiky
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja – Zmeny a doplnky 2004
Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší)
Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
Záverečný účet obce Čierne nad Topľou za rok 2022

Internetové zdroje:

www.ciernenadtoplou.sk
www.datacube.statistics.sk/TM1Web/TM1WebLogin.aspx
www.datacube.statistics.sk/SODB/TM1WebLogin.aspx
www.eu2020.gov.sk
www.partnerskadohoda.gov.sk
www.po-kraj.sk
www.statistics.sk
www.telecom.gov.sk
www.upsvar.sk
www.zemplin.eu

Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO

a.s. – akciová spoločnosť	MDVRR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
APTP – aktívna politika trhu práce	mil. - milióny
AT – Rakúsko	m.n.m – metrov nad morom
atď. – a tak ďalej	MOK – maloobjemové kontajnery
a pod. – a podobne	MŠ – materská škola
CZ – Česká republika	napr. – napríklad
č. – číslo	NN – neurónová sieť
ČOV – čistička odpadových vôd	NÚP – Národný úrad práce
EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy	obyv. – obyvateľstvo
EÚ – Európska únia	OcÚ – obecný úrad
HDP – hrubý domáci produkt	OcZ – obecné zastupiteľstvo
HU – Maďarsko	o. i. – okrem iného
IČO – identifikačné číslo osoby	OP – operačný program
KURS – Koncepcia územného rozvoja Slovenska	PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PL – Poľsko
PO – prioritná oblasť
príp. – prípadne
PRO – Program rozvoja obce
PSČ – poštové smerovacie číslo
PSK – Prešovský samosprávny kraj
resp. – respektíve
SAD – Slovenská autobusová doprava
s.g.š. – severná geografická šírka
SK – Slovenská republika
SODB – Sčítanie domov a obyvateľov
SR – Slovenská republika

s.r.o. – s ručením obmedzeným
t. j. – to jest
tzv. – takzvaný
UoZ – uchádzač o zamestnanie
VS – verejná správa
VT – Vranov nad Topľou
VÚC – vyšší územný celok
v.z.d. – východná zemepisná dĺžka
Zb. – Zbierka
ZŠ – základná škola
Z.z. – Zbierka zákonov
ŽP – životné prostredie

Príloha č. 4 - Dohoda o partnerstve

Formulár (Ú4) - Dohoda o partnerstve

Dohoda o partnerstve	
Názov dokumentu	- Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PHSR (Združenie obcí Bučky)
Obdobie platnosti	- na obdobie realizácie PHSR obce 2023-2032
Predmet dohody	- ciele spolupráce partnerov – spolupráca pri spoločných projektoch v oblasti sociálnej, hospodárskej a environmentálnej
Účastníci dohody	- zoznam dohodnutých strán – hlavných aktérov – obce Skrabské, Vyšný Žipov, Petkovce a Zlatník
Riadenie procesu	<ul style="list-style-type: none"> - spôsob riadenia procesu spracovania a realizácie PHSR (riadiaci tím . starostovia zúčastnených obcí, pracovné skupiny – obecné zastupiteľstvá zúčastnených obcí, úlohy jednotlivých aktérov a ich komunikácia), - zoznam subjektov, ktoré budú zapojené do spracovania (budúci členovia pracovných skupín) a realizácie PHSR (garanti jednotlivých opatrení, stále pracovné skupiny napr. pre monitoring a hodnotenie a pod.), - spôsob zapojenia verejnosti a komunikácie s verejnosťou (informovanie, dotazníky/ankety, stretnutia s občanmi). -
Financovanie	<ul style="list-style-type: none"> - zoznam spoločných projektov - Podpora investícií do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a malých rozmerov turistickej infraštruktúry na verejné využitie. - Infotabule, smerové značky a smerové stĺpy v mikroregióne Búčky. - zoznam podporovaných aktivít - turizmus, príroda, história.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012